

[Finansministeren.]

have sluppet billigere, hvis der var grebet ind i tide. Nu er vi desværre nødt til at tage hårdt fat, men regeringen har den opfattelse, at befolkningen helst vil have sandheden at vide, og at den foretrækker en politik, der virkelig stiler mod balance i samfundet, selvom den en overgang bliver ubehagelig.

Spørgsmålet er nu, hvor stærkt man skal gribe ind. Der må skaffes et overskud på statsbudgettet, og det må anvendes til afskrivning på gælden i nationalbanken, men hvor stort skal det være? Derom vil jeg gerne sige følgende:

Hvis der nogenlunde kan opretholdes ro i verden, vil de naturlige kræfter, som jeg har talt om, med tiden kunne rette noget på det store underskud, men i de første år må man regne med, at vi ved indgreb skal forbedre balancen mellem forbrug og produktion meget betydeligt for at standse gældens vækst, inden vi kommer for langt ud. Ministeriet skønner, at man bør stille efter en politik, der kan medføre en årlig forbedring af valutabalancen på ca. 400—500 mill. kr. Regner vi så desuden, at de naturlige kræfter med tiden vil gøre sig gældende, vil gælden ganske vist endnu stige en del i 1951 — det tager jo også sin tid, før indgrebenes virkning sætter igennem —, men det afgørende er, at vi ved disse indgreb skulle lægge grunden til en udvikling, der giver balance inden altfor lang tid. Det er klart, at hvis nye uventede ting sker i udlandet, må vi tage særlig stilling til dem, men ellers skulle en politik af det omfang, der her er skitseret, være det, der skal til, for at vi kan føle fast grund under fødderne. Skal man forbedre valutabalancen med så store beløb, må der inddrages en købekraft, der er en del større end de 400—500 mill. kr., vi gerne ville have balancen forbedret med. Navnlig i begyndelsen vil højere skatter tildels blive taget af folks opsparing, og så går forbruget jo ikke ned med det fulde beløb. I nogle tilfælde vil forbrugsnedgangen også ramme danske varer, der ikke med det samme kan eksporteres; i så fald vil der desværre komme en vis produktionsnedgang, og det betyder jo, at valutabalancen først forbedres, efterhånden som de produktive kræfter, der bliver ledige, kan søge over i andre produktionsgrene. Regeringen har derfor skønnet, at der må inddrages en købekraft på ca. 600 mill. kr. årlig foruden værenskatten, som allerede er foreslået.

En del af disse penge håber vi at kunne skaffe gennem besparelser i den offentlige

økonomi. Der sidder jo allerede et spareudvalg af embedsmænd og politikere, og der sidder et anlægsudvalg, som skal tage den offentlige anlægsvirksomhed op til undersøgelse. Det bliver vel navnlig på dette felt, der i første omgang kan spares noget. Desuden har ministeriet henstillet til folketingets finansudvalg, at samtlige bevillingsansøgninger, der endnu ikke er afgjort, stilles i bero, for at de pågældende ministerier påny kan overveje, om de ikke under den foreliggende alvorlige situation kan reducere de planlagte udgiftsbeløb. Det overvejes i finansministeriet, hvorledes man også længere fremover kan få hele bevillingsspørgsmålet taget op til fornyet overvejelse. Jeg håber, at man ad disse veje kan nå til besparelser og udsættelse af anlæg, der vil andrage henved 100 mill. kr. for det kommende år, men det er naturligvis ikke muligt endnu at sige noget bestemt om det, da regeringen kun har siddet en uge. Derudover er det så tanken at rejse ca. ½ milliard kr. dels ved forslag om forbrugsafgifter, der bliver fremsat senere, dels ved de foreliggende lovforslag, som jeg nu kort skal omtale.

Den bundne opsparing hviler på indtægter, der for forsørgere andrager fra 8 000 kr. og opefter og for ikke-forsørgere fra 6 000 kr. og opefter. Det drejer sig om skattepligtige indtægter, originalindtægterne er altså noget større. Provenuet af dette forslag kan anslås til ca. 170 mill. kr. for et år, og jeg finder anledning til at understrege, at heraf regner man med, at ca. 138 mill. kr. eller 81 pct. falder på skattepligtige indtægter på over 10 000 kr. Der er altså i høj grad taget sociale hensyn ved udformningen af dette forslag, som er en betydelig del af regeringens hele program. Det er ganske vist meningen, at de bundne beløb skal forrentes med 4 pct., men det betyder alligevel et vist offer for de pågældende; de mister jo dispositionsretten over pengene indtil udgangen af 1960, medmindre finansministeren med finansudvalgenes tilslutning mener at kunne frigive beløbet forinden. Det vil naturligvis afhænge af den økonomiske udvikling i landet. Det er meningen, at provenuet af den bundne opsparing skal indsættes på en spærrekonto i nationalbanken, sådan at der kun kan hæves på denne konto med finansudvalgenes tilslutning. Tanken er naturligvis, at der først skal kunne hæves, når staten skal tilbagebetale selve opsparingsbeløbene. Der er iøvrigt i forslaget visse klausuler, som betinger fritagelse for opsparingspligten, når den på-